

Raadsvoorstel

Nummer raadsvoorstel	RV 21/25
Datum commissie	17-5-2021
Datum B&W-vergadering	20 april 2021
Portefeuillehouder	R. Dral
Opsteller	J. Grupstra
Afdeling/team	Ruimte/GO
	☒ Openbaar ☐ Geheim

Onderwerp

Regionale Energiestrategie 1.0 Noord-Holland Zuid

Kern van het voorstel

Besluit om in te stemmen met de Regionale Energiestrategie 1.0 Noord-Holland Zuid (RES 1.0 NHZ) en de uitkomsten van de RES 1.0 NHZ die effect hebben op gemeente Oostzaan mee te nemen bij de uitwerking van de uitvoeringsinstrumenten voor omgevingsbeleid.

Voorgesteld besluit

De Raad besluit:

1. In te stemmen met de RES 1.0 NHZ (zie bijlage 1) als resultaat uit het regionale RES-proces. Met als belangrijkste punten:
 - a) De ambitie van de regio Noord-Holland Zuid van 2,7 TWh als uitgangspunt te hanteren voor opwek in 2030 in de regio Noord-Holland Zuid, en daarmee bij te dragen aan de landelijke opgave van 35 TWh hernieuwbare energie in 2030.
 - b) De kaart met globale zoekgebieden voor opwek van grootschalige wind- en zonne-energie daarvoor als uitgangspunt te hanteren.
2. De uitkomsten van de RES 1.0, die effect hebben op gemeente Oostzaan, mee te nemen bij de uitwerking van de uitvoeringsinstrumenten voor omgevingsbeleid.

Bijlagen

B1. Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid 1.0 via de link in te zien

<https://we.tl/t-BQ895pmZnK>

B2. Netimpactanalyse Liander

B3. Katernen (hierover vindt geen besluitvorming plaats):

Bijlagen

- Katern thematafels
- Katern rollen en beleidskaders
- Katern proces
- Katern innovatie
- Katern m.e.r.
- Katern energie-infrastructuur

B4. Zie [hier](#) het bericht over kamerbrief over de continuering van de ondersteuning RES-proces

B5. De link naar het ROB-advies vindt u [hier](#)

Toelichting

Aanleiding, gewenst resultaat en voorstel (incl. argumenten)

Landelijke opgave

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat 30 energieregio's in Nederland een Regionale Energiestrategie (RES) opstellen. Noord-Holland Zuid (NHZ) is een van de 30 energieregio's. De energieregio's maken in de RES afspraken om in 2030 samen 35 terawattuur (TWh) aan grootschalige hernieuwbare opwek van elektriciteit op land te realiseren. Ook wordt in de Regionale Structuur Warmte (RSW) toegewerkt naar het maken van afspraken over de inzet van regionale duurzame warmtebronnen.

Voor de RES geldt de volgende tijdslijn, zoals opgenomen in de landelijke '*handreiking regionale energiestrategie (okt 2019)*':

- 1 oktober 2020 opleveren concept-RES
- 1 juli 2021 opleveren vastgestelde RES 1.0
- 1 juli 2023 opleveren RES 2.0, tussentijds ijkmoment van de RES
- 1 januari 2025 omgevingsvergunningen voor zon- en windprojecten zijn verleend
- 1 juli 2025 opleveren RES 3.0, tussentijds ijkmoment van de RES
- 1 januari 2030 35 TWh hernieuwbare elektriciteit op land is gerealiseerd

Regionale samenwerking en lokale besluiten

In het RES-proces van Noord-Holland Zuid wordt interbestuurlijk samengewerkt tussen de 29 gemeenten, de provincie en de 3 waterschappen. De deelnemende overheden behouden daarin de eigen rol van het bevoegd gezag.

In het proces om te komen tot de RES 1.0 heeft gemeente Oostzaan reeds een aantal besluiten genomen:

- Op 08-07-2019 heeft de gemeenteraad de *Startnotitie RES NHZ* vastgesteld, met daarin de kaders voor het RES-proces.
- Op 12-05-2020 heeft het college de *concept-RES NHZ* vrijgegeven, en deze aan u voorgelegd voor het uiten van wensen en bedenkingen. Ook heeft het college ingestemd om de concept-RES NHZ aan te bieden aan het Nationaal Programma voor doorrekening en advies.
- Op 14-09-2020 heeft de raad besloten over haar *wensen en bedenkingen* naar aanleiding van de concept-RES.
- Op 15-12-2020 heeft het college de *reactienota* vastgesteld, met daarin de voorgestelde wijzigingen voor de RES 1.0, naar aanleiding van de uitkomsten van de digitale consultatie en de wensen en bedenkingen.

De RES 1.0 is een actualisatie, verdieping en concretisering van de concept-RES (april 2020). Meerdere zoekgebieden zijn geschrapt of aangepast, naar aanleiding van ontvangen reacties, wensen en bedenkingen, of nader onderzoek. Hoofdstuk 2.1 van de RES 1.0 geeft een toelichting op het bod en de zoekgebieden in Noord-Holland Zuid.

Uitkomsten proces

Het bod en de zoekgebieden van de RES zijn de uitkomst van een intensief participatieproces van de afgelopen twee jaar. Er is bottom-up verkend wat de mogelijkheden voor zonne- en windenergie op land zijn. Daarvoor is gesproken met gemeenten in de regio, provincie, waterschappen, netbeheerders, inwoners, ondernemers, energiecoöperaties, woningcorporaties, onderwijsinstellingen, agrariërs en maatschappelijke organisaties op het gebied van natuur en milieu. Uit dit intensieve bottom-up proces zijn 32 zoekgebieden voortgekomen voor de opwekking van zonne- en windenergie op land.

Aanleiding, gewenst resultaat en voorstel (incl. argumenten)

Meer specifiek hebben deelregio's en gemeenten gewerkt aan de concretisering van de zoekgebieden voor de RES 1.0. Voor meerdere zoekgebieden zijn participatietrajecten doorlopen of gestart. Voor een aantal zoekgebieden heeft dit geleid tot aanpassingen in de RES 1.0.

Wat betreft de zoekgebieden binnen gemeente Oostzaan zijn er in de RES 1.0 enkele wijzigingen ten opzichte van de Concept-RES:

- Het Oostzanerveld is vervallen als zoekgebied voor wind- en zonne-energie, naar aanleiding van de wensen en bedenkingen van de raad.
- De strook langs de noordrand van de A10 is vervallen als zoekgebied voor windenergie en is enkel nog een zoekgebied voor zonne-energie (berm en geluidsschermen).

De ambitie van de RES Noord-Holland Zuid

Tijdens het proces tot aan de RES 1.0 zijn onderzoeken gedaan, scenario's verkend, effecten onderzocht en vele bijeenkomsten georganiseerd en gesprekken gevoerd over de (on)mogelijkheden van zonne- en windenergie op land in de regio. Dit heeft geresulteerd in de 32 zoekgebieden zoals deze zijn opgenomen op de kaart van de RES 1.0.

De ambitie van de regio is om zich in te zetten voor de realisatie van 2,7 TWh zon- en windenergie in 2030. Omdat de potentie van de zoekgebieden groter is (3,0 TWh), geeft dit ruimte om in de verdere uitwerking van de plannen op zoek te gaan naar de optimale oplossingen, gezien vanuit draagvlak, ruimtelijke inpassing en systeemefficiëntie. Hierdoor kunnen zoekgebieden worden aangepast, afvallen of worden toegevoegd.

Eigen ambitie

De gemeenten, de provincie en de waterschappen hebben elk eigen doelstellingen voor klimaatneutraliteit. De RES helpt om deze eigen doelstellingen te verwezenlijken. Het bod van de RES NHZ is tegelijkertijd een belangrijke bijdrage aan de landelijke opgave.

Het aanbod van de regio Zaanstreek/Waterland is om 0,29 TWh zonne-energie op te wekken op grote daken, boven parkeerterreinen en op nog uit te geven bedrijventerrein in 2030. Daarbovenop komt de huidige opwek (0,05 TWh) en de reeds aangevraagde SDE-projecten (0,05 TWh). Het totale aanbod van Zaanstreek/Waterland telt dus op tot 0,39 TWh.

Gemeente Oostzaan zet in de eerste plaats in op het realiseren van zonnepanelen op grote daken en parkeerplaatsen. De inzet binnen de RES sluit aan bij de ambitie van gemeente Oostzaan om als gemeentelijke organisatie in 2040 energieneutraal te zijn. Tevens sluit de RES 1.0 NHZ aan bij de in 2021 vast te stellen duurzaamheidsvisie van de gemeente Oostzaan.

Geen blauwdruk maar dynamisch document

Het RES-proces is dynamisch en de RES 1.0 geeft een tussenstand weer: het is een momentopname. In de [online RES-viewer](#) wordt de actuele stand van de zoekgebieden bijgehouden. Dit betekent dat nieuwe zoekgebieden aan de viewer kunnen worden toegevoegd, volgend op de vaststelling van de RES 1.0. Naast de zoekgebieden in de RES, kunnen bottom-up nieuwe ideeën en initiatieven ontstaan om op land hernieuwbare elektriciteit op te wekken. Het is belangrijk om ook dergelijke initiatieven te onderzoeken en de mogelijkheden en onmogelijkheden te verkennen. Initiatiefnemers doen daarvoor een eerste verkenning naar de haalbaarheid (onder andere naar draagvlak, netinfrastructuur, ecologie en goede ruimtelijke inpassing). Nieuwe initiatieven worden (los van besluitvorming over de RES) voorgelegd aan raad

Aanleiding, gewenst resultaat en voorstel (incl. argumenten)

of college. Na vaststelling worden ze meegeteld in de RES 2.0. Ook nieuwe technieken of innovaties kunnen een rol gaan spelen. Daarom wordt de RES iedere twee jaar geactualiseerd.

In de RES 1.0 wordt voor de zoekgebieden gebruikt gemaakt van de nieuwe landelijke rekenmethodiek (dec '20). In de RES 1.0 zijn minder zoekgebieden opgenomen dan in de concept-RES; toch zorgt deze nieuwe rekenmethodiek voor een hogere potentie (GWh) van de zoekgebieden in de RES 1.0, ten opzichte van de concept-RES. Door de landelijke rekenmethodiek aan te houden, zijn de RES-en in NL optelbaar en vergelijkbaar. De rekenmethodiek is theoretisch. De praktijk zal uitwijzen wat haalbaar is. Daarom wordt in de RES uitgegaan van een gedeeltelijke benutting van de potentie van zoekgebieden. De precieze haalbaarheid, wenselijkheid en invulling worden verder onderzocht. Hierdoor kunnen zoekgebieden nog worden aangepast of zelfs afvallen. Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) houdt daarom rekening met een onzekerheidsmarge bij de doorrekening van de RES'en.

Naast de RES 1.0 zijn er producten en analyses gemaakt en samenwerkingen ontstaan die gaan helpen om de zoekgebieden verder uit te werken en de RES tot uitvoering te brengen:

- Liander heeft een netimpactanalyse uitgevoerd voor de concept-RES en de RES 1.0. Deze analyses zijn waardevolle input voor de verdere concretisering van de zoekgebieden en het maken van samenwerkingsafspraken voor de uitvoering van de RES.
- Er is een online 'storymap' ingericht waarin alle processtappen en achterliggende documenten op een heldere en voor iedereen toegankelijke manier worden gepresenteerd.
- Er is een openbare [online RES-viewer](#) ingericht waarop de actuele situatie van de zoekgebieden kan worden bekeken. Dit betekent dat als een gemeente besluit om een zoekgebied toe te voegen, te wijzigen of te schrappen dat dit zichtbaar wordt in de viewer.
- Elk zoekgebied in de RES-viewer heeft een 'gebiedspaspoort'. Het gebiedspaspoort biedt informatie en een technische beschrijving van het zoekgebied, zoals de status van het zoekgebied, een beschrijving van de locatie(s), het (potentieel) opwekkingsvermogen, de stappen van participatie, uitgangspunten voor lokaal eigendom, de technische mogelijkheden van de bestaande energie-infrastructuur en hoe omgegaan wordt met geldende beperkingen en beleidskaders.
- Over sommige reacties op de concept-RES kon nog geen besluit kon worden genomen, omdat nog niet alle kennis of informatie beschikbaar was. Voor deze reacties zijn rondom specifieke onderwerpen [thematafels](#) georganiseerd, met als doel om samen met belanghebbenden, stakeholders en experts dilemma's op te lossen, kansen te benutten en inspiratie op te doen waarmee de RES verrijkt kan worden. Uit de verschillende thematafels zijn aanbevelingen en handreikingen voortgekomen (zie Katern Thematafels)
- Er zijn samenwerkingsverbanden ontstaan tussen betrokken partijen die meedenken en meedoen, zoals de samenwerking tussen de participatiecoalitie, samenwerkingen op het gebied van onderwijs en arbeidsmarkt en concrete initiatieven van samenwerkende energie coöperaties. Op het gebied van innovatie is de samenwerking ontstaan met What Design Can Do (WDCD).

Aanleiding, gewenst resultaat en voorstel (incl. argumenten)

Hoe verder na raadsbesluit

Het raadsbesluit reikt voor wat betreft de kaarten alleen over het grondgebied van uw gemeente.

U neemt een besluit over de RES 1.0 en de doorwerking daarvan in het omgevingsbeleid. De katernen geven achtergrondinformatie, hierover vindt geen besluitvorming plaats.

Besluiten over zoekgebieden worden meegenomen in de verdere uitwerking van zoekgebieden en in de kaart van de [RES-viewer](#) verwerkt, alsmede in het gebiedspaspoort van het betreffende zoekgebied (gebiedspaspoorten zijn in te zien in de RES-viewer).

De in de RES 1.0 gemaakte afspraken worden, met inachtneming van de door u mogelijk ingediende moties en/of amendementen, door het college uitgewerkt en vastgesteld in de uitvoeringsinstrumenten van het gemeentelijk omgevingsbeleid, zoals de omgevingsvisie, het omgevingsplan en de omgevingsvergunning(en). Er wordt toegewerkt naar haalbare projecten met draagvlak en vergunningverlening in 2025.

Bij de uitwerking van de RES in de uitvoeringsinstrumenten van het omgevingsbeleid, vindt integrale afweging plaats van alle ruimtelijke opgaven. Het afwegingskader voor de RES (kwantiteit, draagvlak, ruimtelijke inpassing en netefficiëntie) heeft op verschillende momenten van het RES-proces geleid tot keuzes. Daarom helpen de uitkomsten uit het RES-proces bij het maken van integrale afwegingen in het omgevingsbeleid.

Wijzigingen in het RES-document kunnen niet eerder dan in de RES 2.0 worden verwerkt. De RES 1.0 wordt op 9 juli 2021, samen met eventuele moties en amendementen, aangeboden aan het Nationaal Programma RES en het Planbureau voor de Leefomgeving voor doorrekening.

Daarnaast wordt er een plan gemaakt voor een regionaal uitvoeringsprogramma, waarvoor na de zomer input bij u wordt opgehaald. In het regionaal uitvoeringsprogramma worden vastgelegd:

- regionale samenwerkingsafspraken met betrekking tot:
 - o De uitwerking van de zoekgebieden voor zon en wind.
 - o De uitwerking van de Regionale Structuur Warmte.
- afspraken, kaders en aanpak voor het proces naar de RES 2.0
- afspraken over data en monitoring
- afspraken over inzet en verdeling van capaciteit en uitvoeringsbudget

Alternatieven (incl. argumenten)

Bijdragen aan de Regionale Energiestrategie is een verplichting voor gemeenten voortkomend uit het Klimaatakkoord (2019). Om de doelen van het Klimaatakkoord te behalen, wordt er in Nederland binnen dertig regio's een RES ontwikkeld. Als het de dertig regio's niet lukt de doelstellingen te behalen, dan wordt de nog ontbrekende hoeveelheid TWh over de dertig regio's verdeeld op basis van een landelijke verdeelsystematiek (Route 35).

Risico's (incl. argumenten) en beheersmaatregelen

Zie Juridische aspecten en beleidskader

Financiële gevolgen

Toelichting

Kosten RES-proces

Het budget voor het regionale RES-proces en de ondersteuning door de programmaorganisatie RES NHZ is tot de RES 1.0 geborgd door bijdragen vanuit het Rijk en de Provincie. Het is de wens van de betrokken overheden om de regionale ondersteuningsstructuur voor de RES voort te zetten tot aan 2025, met een tussentijdse evaluatie in 2023. Hiervoor wordt een regionaal uitvoeringsprogramma opgesteld. De invulling hiervan is mede afhankelijk van een rijksbijdrage voor het vervolgproces. Een besluit over een rijksbijdrage is aan het nieuwe kabinet en wordt niet eerder dan in de tweede helft van 2021 verwacht. Mogelijk is cofinanciering vanuit de 20 overheden nodig. Bij het regionaal uitvoeringsprogramma wordt een dekkingsvoorstel opgenomen. Eind 2021 wordt een besluit genomen over het regionaal uitvoeringsprogramma.

Extra uitvoeringslasten gemeenten

Voor de uitvoering van het Klimaatakkoord hebben gemeenten, provincies en waterschappen de komende drie jaar €1,8 miljard nodig. Dat adviseert de Raad voor het Openbaar Bestuur in het advies 'Van Parijs naar praktijk'. De uitvoeringslasten voor gemeenten komen neer op circa €600 miljoen per jaar. Een besluit hierover is aan het nieuwe kabinet en wordt niet eerder dan in de tweede helft van 2021 verwacht. Nadat het kabinetsbesluit is genomen kan worden opgemaakt voor welk deel van de € 600 miljoen per jaar bijdragen vanuit de gemeenten nodig zijn.

Kosten/opbrengsten	n.v.t.
--------------------	--------

Dekking binnen begroting?	Ja
---------------------------	----

Adviescommissies geraadpleegd (intern/extern)

Dit raadsvoorstel is intern afgestemd met de portefeuillehouder, het afdelingshoofd RO en de vakafdelingen communicatie, financiën en juridische zaken.

Communicatie

De website en nieuwsbrief van de energieregio

NHZ zijn de centrale communicatiemiddelen. Op de website zijn alle documenten gepubliceerd, waaronder de Startnotitie, fotodocumenten, scenario's, Concept-RES NHZ en de Reactienota NHZ. U kunt hier kennis van nemen via: www.energieregionhz.nl. U kunt zich ook inschrijven voor de nieuwsbrief.

De voorlopige RES 1.0 NHZ is na het collegebesluit op 20 april 2021 openbaar gemaakt en gepubliceerd op www.energieregionhz.nl. Naar aanleiding van het collegebesluit en de openbaarmaking van de RES 1.0 NHZ is een persbericht verspreid door de Energieregio Noord-Holland Zuid.

Communicatie

Op 28 april is er een brede (online) informatiebijeenkomst voor eenieder. Tijdens de bijeenkomst wordt een toelichting gegeven op de RES 1.0 NHZ.

De communicatie- en informatiemiddelen die worden ingezet om de gemeenteraad op de hoogte te houden zijn:

- Reflectiebijeenkomst RES NH (19 mei 2021)
- Raadsinformatiebrieven

Participatie

Ja

Participatie

In het katern 'RES-proces: van startnotitie tot RES 1.0' is een uitgebreide beschrijving van het doorlopen participatieproces opgenomen.

Participatie stopt niet maar blijft doorlopen richting de RES 2.0 én op (lokaal) projectniveau. Het is aan initiatiefnemers om onder regie van de gemeente samen met belanghebbenden de zoekgebieden verder uit te werken. Lokale participatie is daarin een gezamenlijke verantwoordelijkheid, en sluit aan op wat overheden rond participatie moeten regelen (in de geest van de Omgevingswet).

Bij het ontwikkelen van projecten is een breed participatietraject noodzakelijk en lokaal draagvlak staat hierbij voorop. Tevens zal bij het ontwikkelen van projecten zoveel mogelijk de samenwerking worden gezocht met lokale partijen en initiatieven.

Juridische aspecten en beleidskader

Juridische risico's

- Juridische status RES: De in de RES 1.0 gemaakte afspraken krijgen een juridische status als deze worden uitgewerkt en vastgesteld in omgevingsrechtelijke instrumenten (het omgevingsbeleid). Er is daarom geen mogelijkheid tot beroep en bezwaar op de RES.
- M.e.r.-plicht: de RES is niet plan-m.e.r.-plichtig op grond van het Nederlandse recht. Er is nog geen jurisprudentie over de vraag of de RES op grond van de Europese Strategische Milieu Beoordeling (SMB-Richtlijn) m.e.r.-plichtig is. Om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de vereisten van een plan-m.e.r., zonder deze formeel uit te voeren, heeft de energieregio deelgenomen aan een landelijke pilot en is op basis van de Concept-RES NHZ advies gevraagd aan de Commissie m.e.r. In het katern 'm.e.r. en milieueffecten' wordt hier dieper op ingegaan.
- Verdrag van Aarhus: er is geen jurisprudentie wat betreft de inspraakverplichtingen voor de RES volgens van het Verdrag van Aarhus. In het katern 'RES-proces: van startnotitie tot RES 1.0' is beschreven wanneer en op welke manier participatie is georganiseerd tijdens het RES-proces.

Duurzaamheid en klimaataspecten

In de RES formuleren gemeenten op regionaal niveau hun bijdrage aan de landelijke afspraken voor decentrale productie van hernieuwbare elektriciteit in 2030 die voortkomen uit het Nationaal Klimaatakkoord.

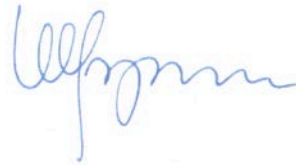
Duurzaamheid en klimaataspecten

De RES sluit aan bij de ambitie van gemeente Oostzaan om als gemeentelijke organisatie in 2040 energieneutraal te zijn. Tevens sluit de RES 1.0 NHZ aan bij de in 2021 vast te stellen duurzaamheidsvisie van de gemeente Oostzaan.

Het college van burgemeester en wethouders van Oostzaan,

de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

A. van den Assem

M.W. Jaeger

Onderwerp

Regionale Energiestrategie 1.0 Noord-Holland Zuid

RV-nummer: 21/25

Datum: 5-7-2021

De raad van de gemeente Oostzaan
gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d.: 20-4-2021

Besluit

1. In te stemmen met de RES 1.0 NHZ (zie bijlage 1) als resultaat uit het regionale RES-proces. Met als belangrijkste punten:
 - a) De ambitie van de regio Noord-Holland Zuid van 2,7 Terawattuur (TWh) als maximale streefwaarde te hanteren voor opwek in 2030 in de regio Noord-Holland Zuid en daarmee (bovengemiddeld) bij te dragen aan de landelijke opgave van 35 TWh hernieuwbare energie in 2030;
 - b) De kaart met globale zoekgebieden voor opwek van grootschalige wind- en zonne-energie daarvoor als uitgangspunt te hanteren;
2. De uitkomsten van de RES 1.0, die effect hebben op gemeente Oostzaan, mee te nemen bij de uitwerking van de uitvoeringsinstrumenten voor omgevingsbeleid;
3. Indien een gemeente een zoekgebied bepaalt voor de plaatsing van installaties voor de opwekking van duurzame energie binnen een straal van 600 meter van een andere gemeente, dan is deze eerste gemeente verplicht een draagvlakonderzoek uit te voeren onder alle inwoners van die andere gemeente. Indien het draagvlak daar onvoldoende aanwezig is, dient het zoekgebied te vervallen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de Raad van de gemeente Oostzaan, gehouden op 5 juli 2021,

de griffier,

M.W. Bosma

de voorzitter,

M.D. Pelak